

Farmet na Ukrajině: Je to byznys. Ale teď je to osobní

30.8.2024 - Jan Černý | Exportní garanční a pojišťovací společnost

Máme už i několik servisních případů, kdy nás žádají o pomoc, protože byl jich stroj zasažen minou,” říká spoluvlastník společnosti Farmet Karel Žďárský. „Nechceme od nich zálohy, chceme jim pomoci a udržet naši spolupráci,” dodává jeho společník a synovec v jedné osobě Tomáš Smola, který má ve fi rmě výrobu zemědělské techniky na starosti.

Na Ukrajině se výrobce z České Skalice v době svých začátků naučil dělat velký byznys a teď svým zákazníkům, ze kterých se v průběhu let stali blízcí přátelé, pomáhá udržet se. A jak oba říkají, tyhle zakázky bereme osobně. Kompaktomat neboli slangově „velké hrábě“, který zapražený za traktor obdělává půdu, se už na přelomu tisíciletí stal mezi ukrajinskými zemědělci fenoménem. Dokonce takovým, že si farmáři obchodníkům říkali nikoli o nový kombinátor či kultivátor, ale hlásili rovnou: chci Farmet.

„Dodali jsme jich tam tisíce. Nemůžete pustit široké stroje na pole, které je křivé. To nejde. My jsme tam přišli se stroji, které to široké pole opravdu rovnají. Naučili jsme tamní zemědělce, že pole není možné křivit. Byla to tehdy taková celá nová filosofie,” vysvětluje Žďárský. Ukrajina je totiž dodnes obrovským producentem cukru. Cukrová řepa i řepka se sejí velmi mělce, třeba jenom do hloubky jednoho centimetru. A stroj se šířkovým záběrem až 15 metrů pak musí setí srovnat s tolerancí jednoho centimetru, aby semeno zapadlo do přesně stanovené hloubky. Jedině pak má plodina správný výnos.

„Vždycky říkám, že naši firmu udělala Ukrajina, protože se svým obrovským zemědělstvím se stala naším historicky největším trhem,” dodává. Na něm se firma zapsala také spolehlivostí svých strojů. K výročí Farmetu proto také přivezl ukrajinský obchodník zarámovaný výrobní štítek z jednoho dosud sloužícího stroje s rokem výroby 1996. Od napadení Ukrajiny ale ze stejných míst přicházejí depeše úplně jiné. „V televizi vidíte ty počty padlých, on si bohužel člověk na to tak jaksi zvykne, jednou je to 50, potom 100, 200... a pak přišla i zpráva o smrti našeho zákazníka. Byl to šéf moderní fi rmy. V poslední zprávě mi napsal, že nastupuje dobrovolně jako zásobující důstojník. A pak už přišlo jenom parte,” vzpomíná Smola na jeden ze smutných příběhů, které bohužel přibývají.

140 milionů s Fondem Ukrajina

Když válka vypukla, vypadalo to, že to pro Farmet bude z obchodního hlediska znamenat katastrofu. Skoro polovina produkce zemědělských strojů totiž do února 2022 směřovala dlouhodobě právě na Ukrajinu a do Ruska, do zemí, kde měla fi rma velké plány. Na stavbu výrobního závodu ale musela zapomenout a teď se soustředí na základní zachování obchodních vztahů. „Růstové plány zůstaly na papíře. Nemůžeme tam jít do nějakých obrovských rizik a zakázky musíme protáčet postupně, protože stále je tady hrozba nějaké větší eskalace konfliktu, anebo hrozba, že Evropa přestane Ukrajinu podporovat,” říká Smola. V omezené míře tak prodává na Ukrajinu dál, s pojištěním i bez něho. EGAP ze svého programu Fond Ukrajina kryje Farmetu asi třetinu ukrajinského exportu. Vývozce přitom předpokládá, že tam s pojišťovnou postupně vyveze stroje až za 140 milionů Kč (5,5mil EUR). „Máme od EGAPu limit 300 tisíc eur, který protočíme asi čtyřikrát. A konkrétně ho použijeme pro našeho dlouholetého klienta, dealera v Kyjevě. S Fondem Ukrajina ho tak namotivujeme k obchodům – alespoň z nějaké části – které jsme spolu byli zvyklí dělat před válkou,” vysvětluje Žďárský. Od Ukrajinského trhu si ale Farmet do budoucna slibuje ještě víc. Dokonce víc než návrat na předválečná čísla. Popularita Ruských ale i Čínských strojů tam totiž vzala za své a

domácí průmysl se soustředí na válečnou produkci. Na trhu se tak uvolňuje prostor pro nabídku západních třeba právě českých firem.

Místo Ruska USA a Austrálii

Ukrajina a samozřejmě Rusko byly obrovskými trhy pro všechny výrobce zemědělské techniky a ti všichni se kvůli okupaci dostali do problémů. Obrovská pole byly a jsou pro širokozáběrové stroje Farmetu ideální. Bylo proto potřeba najít zákazníky s podobnými potřebami. Už po ruské anexi Krymu v roce 2014 se firma v segmentu zemědělských strojů prozíravě zaměřila na USA, Kanadu, Austrálii a třeba i na Nový Zéland. Na zákazníky, kteří potřebují velkou techniku. A podařilo se. „Nebylo to ale jednoduché. Museli jsme třeba stroje uzpůsobit tak, aby se vešly do nákladních kontejnerů. Ale prosadili jsme se. Díky tomu jsme tehdy stroje vyráběné původně pro Ukrajinu a Rusko vyprodali ještě v roce 2022,“ vypočítává Smola.

Druhá noha, na které Farmet stojí, jsou vedle závěsné zemědělské techniky technologie zpracující především olejninu a další zemědělské produkty. Lisy je možné instalovat v blízkosti zemědělských oblastí a stroje pak zpracovávají plodiny pouze mechanicky bez použití chemie. „Na jedné straně tak ekologicky vzniká hospodářské krmivo a jeho lisováním čistý olej, který si pak po dalším zpracování můžete koupit v obchodě,“ vysvětluje Žďárský s tím, že právě těmto novým technologiím se chce nyní ve firmě osobně věnovat. Úspěch s nimi má už teď a to třeba i v Africe. „Zrovna dneska mi přišla zpráva, že máme v Keni prvního zaměstnance. Je to zaměstnanec firmy Farmet OFT Keňa a je to tedy Keňan,“ usmívá se Žďárský. Postupně chce předat více pravomocí do rukou svého synovce Tomáše Smoly, s jehož dědou – tedy zároveň svým otcem – Farmet před pomalu třiceti lety zakládal. „S Tomášovým dědou jsme tuhle firmu postavili. S Tomášem si rozdělíme firmu tak, že on povede oblast zemědělské techniky jako samostatnou firmu a já se budu věnovat oblasti technologií,“ dodává k plánům Žďárský. Po třiceti letech výroby zemědělské techniky pod značkou Farmet v České Skalici tak má firma i po své restrukturalizaci zůstat v rukách jedné rodiny.

<https://www.egap.cz/cs/farmet-na-ukrajine-je-byznys-ale-ted-je-osobni>